

участі в управлінні. Подальший розвиток цифровізації потребує вдосконалення технічної бази, підвищення цифрової грамотності населення та забезпечення належного рівня інформаційної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Курдіяш Г.О. Електронне урядування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: автореф. магістерської дис. на здобуття освіт. ступеня «магістр», спец. 281 "Публічне управління та адміністрування". – Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. URL_ <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/851>
2. Богач Ю.А. Цифровізація діяльності органів місцевого самоврядування як інструмент забезпечення сталого розвитку територіальних громад // Економіка та право. – 2020. – № 2(64). – С. 264–268. – URL <https://economic-prostir.com.ua/wp-content/uploads/2025/06/201-264-268-bogach.pdf>
3. Роговенко О.В., Лиховид А.В. Цифровізація місцевого самоврядування: основні переваги та виклики / Digitalization of Local Government: Main Advantages and Challenges // Право і суспільство. – 2022. – № 10. – С. 25–32. URL_ https://lsej.org.ua/10_2022/25.pdf

УДК 340

ПРОЗОРІСТЬ І ПІДЗВІТНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Тимощук О.Г.,

кандидат юридичних наук, доцент

кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м.Біла Церква, Україна

Процес реформування системи місцевого самоврядування в Україні, що активно розвивається в межах децентралізації, актуалізує питання забезпечення прозорості та підзвітності діяльності органів місцевої влади. Ці принципи є фундаментальними складовими демократичного врядування, оскільки сприяють підвищенню довіри громадян до влади, ефективному використанню публічних ресурсів та забезпеченню участі населення у прийнятті управлінських рішень. Особливої значущості зазначена проблематика набуває в умовах європейської інтеграції України та адаптації національного законодавства до стандартів Європейського Союзу. Сучасні виклики, пов'язані з воєнним станом, післявоєнним відновленням держави та необхідністю ефективного управління місцевими ресурсами, потребують удосконалення механізмів відкритості та підзвітності органів місцевого самоврядування. У цьому контексті важливим є вивчення європейського досвіду забезпечення прозорості публічної влади та можливостей його імплементації в українську правову систему.

У європейській правовій традиції принципи прозорості та підзвітності органів публічної влади розглядаються як необхідні умови демократичного врядування. Вони закріплені у низці міжнародно-правових актів та рекомендацій європейських інституцій, зокрема у Європейській хартії місцевого самоврядування, документах Ради Європи та практиці інституцій Європейського Союзу.

Європейські стандарти передбачають, що діяльність органів місцевого самоврядування має бути максимально відкритою для громадян, а прийняття управлінських рішень – здійснюватися з урахуванням принципів гласності, участі громади та підзвітності перед населенням. Одним із ключових інструментів реалізації цих принципів є забезпечення доступу до публічної інформації, прозорість бюджетних процесів, відкритість засідань місцевих рад та використання сучасних цифрових технологій для комунікації з громадськістю. У країнах Європейського Союзу значна увага приділяється

розвитку електронного врядування, що дозволяє підвищити рівень відкритості діяльності органів влади та забезпечити ефективний громадський контроль. Запровадження відкритих даних, електронних консультацій з громадськістю, онлайн-трансляцій засідань органів місцевого самоврядування та інших цифрових інструментів сприяє підвищенню прозорості управлінських процесів.

В Україні протягом останніх років було здійснено низку важливих кроків у напрямі підвищення відкритості діяльності органів місцевого самоврядування. Прийняття законодавства у сфері доступу до публічної інформації, розвитку електронного врядування, а також реалізація реформи децентралізації сприяли розширенню повноважень територіальних громад та підвищенню рівня їх відповідальності перед населенням.

Додатковим фактором, що впливає на діяльність органів місцевого самоврядування, є умови воєнного стану, які в окремих випадках зумовлюють необхідність тимчасового обмеження відкритості управлінських процедур з міркувань безпеки. Водночас навіть у таких умовах забезпечення базових стандартів прозорості та підзвітності залишається важливою умовою підтримання довіри суспільства до органів влади.

Отже, прозорість і підзвітність діяльності органів місцевого самоврядування є ключовими принципами демократичного врядування та важливими умовами ефективного функціонування публічної влади. Європейські стандарти у цій сфері базуються на забезпеченні відкритості управлінських процесів, доступу громадян до інформації, розвитку механізмів громадської участі та використанні сучасних цифрових технологій. Для України, яка перебуває у процесі європейської інтеграції та реформування системи публічного управління, імплементація цих стандартів має стратегічне значення. Подальший розвиток прозорості діяльності органів місцевого самоврядування потребує вдосконалення нормативно-правового регулювання, підвищення інституційної спроможності територіальних громад, активного впровадження

інструментів електронного врядування та розширення можливостей участі громадян у місцевому управлінні. Урахування кращих європейських практик та їх адаптація до українських умов сприятимуть формуванню ефективної, відкритої та підзвітної системи місцевого самоврядування, що відповідатиме сучасним демократичним стандартам та забезпечуватиме сталий розвиток територіальних громад.

УДК: 342.25

РОЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ У ВИРІШЕННІ ПИТАНЬ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ

Яровий Н.В., здобувач вищої освіти,

Бабенко К.Р., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **Линник Т.В.**,

кандидат юридичних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

м.Біла Церква, Україна

Актуальність теми зумовлена трансформацією системи публічної влади в Україні в межах децентралізації. Територіальна громада перестала бути пасивним об'єктом управління і стала ключовим суб'єктом муніципальної демократії. Питання участі членів громади у вирішенні справ місцевого значення — це не лише право, а й інструмент легітимізації місцевої влади. Метою даних тез є аналіз правових форм та механізмів, через які громада реалізує свій суверенітет на рівні села, селища чи міста.

Територіальна громада є первинним суб'єктом місцевого самоврядування. Згідно зі ст. 140 Конституції України, місцеве самоврядування здійснюється громадою як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування.